
Arbeidspakke 1 - Politiske og institusjonelle samfunnsbindinger

Oppsummering av funn og presentasjon av
artikkel der Grønland, Norge og Island
sammenlignes.

Petter Holm og Edgar Henriksen

Kunnskapsutvikling om:

- Hvilke politiske og institusjonelle samfunnsbindinger som er knyttet til norsk torskesektor
- Øke forståelsen for bakgrunn og kontekst for etablering/avvikling av slike politiske og institusjonelle samfunnsbindinger
- Sammenligne politiske og institusjonelle samfunnsbindinger med tilsvarende bindinger i torskesektoren med andre deler av norsk sjømatnæring og øvrig norsk industri

---

Ulike og sprikende hensyn

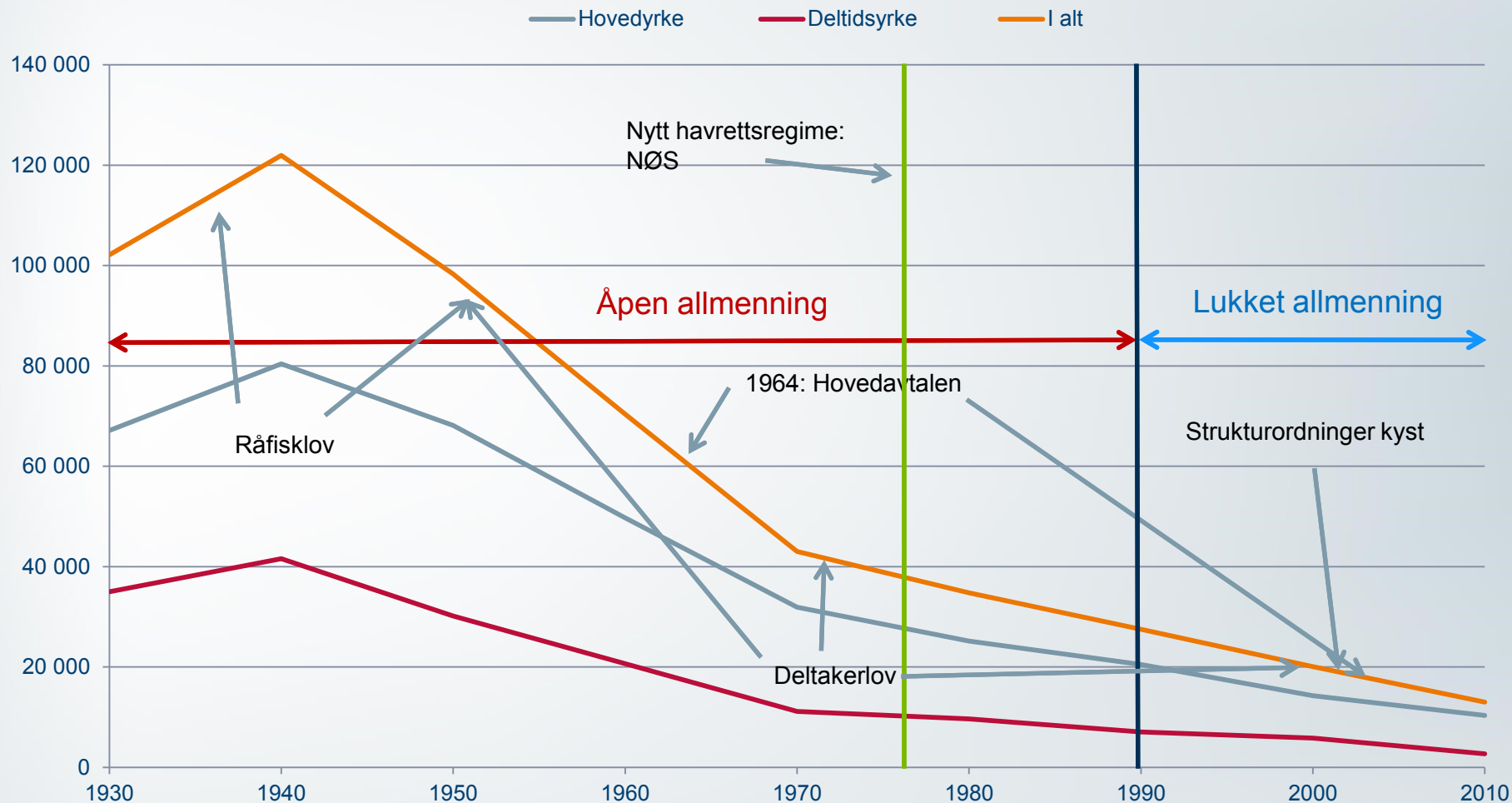
- **Konkurransen om arbeid og kapital**
  - Den norske (nordiske) arbeidsmarkedsmodellen
  - Dyr arbeidskraft og billig kapital
- **Globalisering gir endrede forutsetninger**
  - Konkurransen skjerpes
  - Subsidier ut (WTO/EØS)
- **Historie veier tungt**
  - Forventninger og oppfatninger endres ikke over natten
  - Lover og reguleringer endres nødvendigvis ikke når forutsetninger endres

---

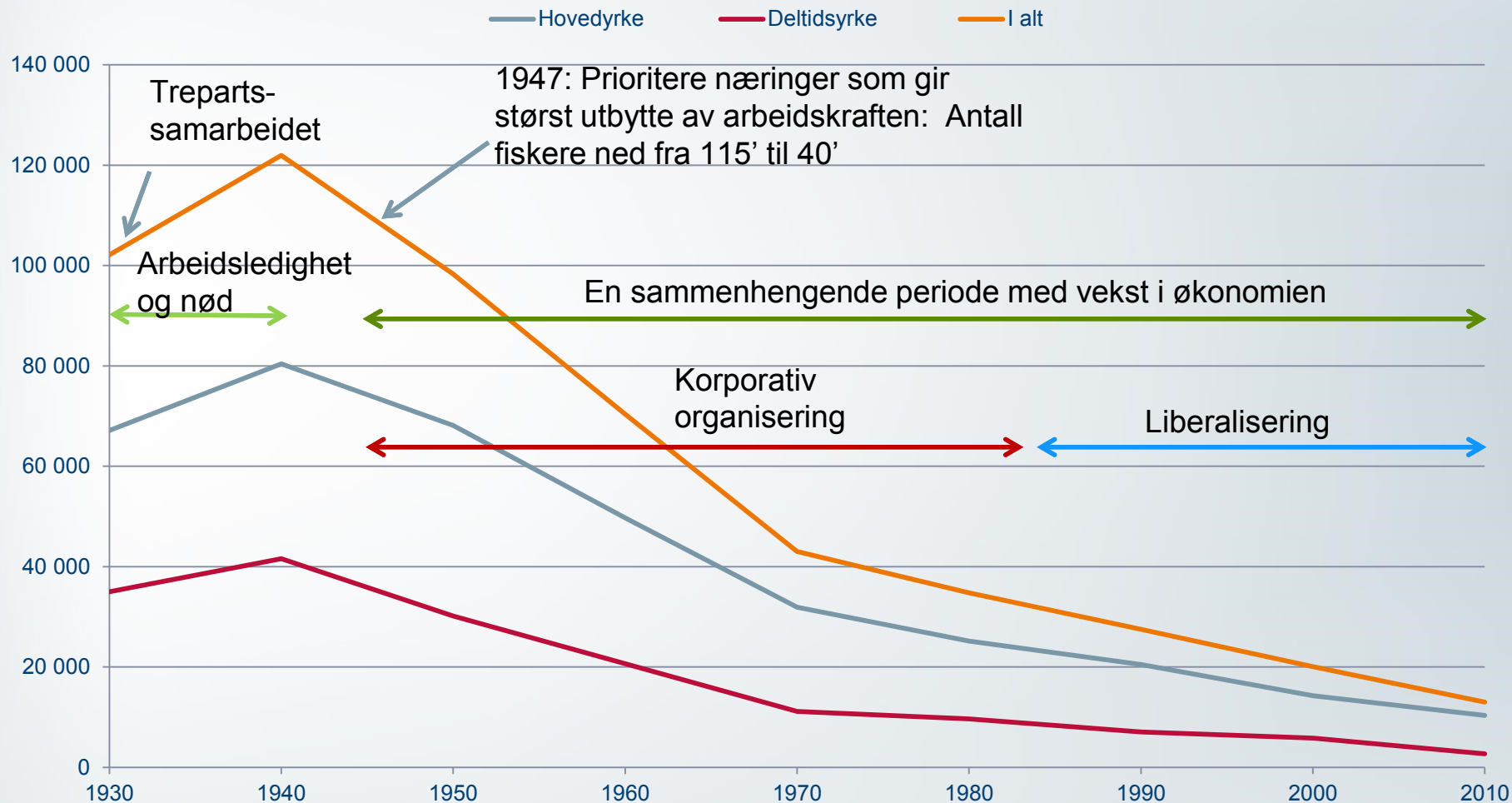
Kriser for hus med lys i!

- «Fra krise til krise»
  - Fiskeindustri - et ambisiøst, men gjenstridig moderniseringsprosjekt
  - Forventninger om staten som garantist
  - Svik
  - Politisk lock-in
- Lys i husan (fisk og olje i nord)
  - Petroleum – nasjonaløkonomi og statsfinanser
  - Et kostnadsnivå som tvinger fram økt arbeidskraftproduktiviteten

Antall fiskere og fiskeripolitikk 1930 - 2010

Antall fiskere og arbeidsmarkedspolitik 1930 - 2010

Den dominerende samfunnskontrakten

Den nordiske økonomiske modellen

- Trepårtssamarbeid for å sikre offentlig og privat velstand
- Åpen for teknologiske og organisatoriske innovasjoner og internasjonal konkurranse
- Sentraliserte lønnsoppgjør der “frontfagene” får legge premissene
- Lønnskompresjon innenfor og mellom sektorer.

Arbeidskraftproduktivitet

- Regionalmeldingen
- Næringsmeldingen
- Sjømatmeldingen

Hva med andre næringer?

- Omstillinger i nyere tid
  - Kraftkrevende
  - Solcelle
  - Treforedling
- Ønske om, men ingen intervensjon
  - NAV og kompetanseheving
- Forskjellig fra fiskerinæringa
  - Intervensjon helt ned på produktnivå ut på offentlig høring
  - Legitimeres i unntak fra deltakerloven

Samfunnskontrakten utfordres

- Norge, Island og Grønland
  - Reguleringer innføres, men motvillig og ikke før man er nødt
  - Unntak – utlendinger er trussel mot ressursen og må vekk!!
- Også fiskeren trengte beskyttelse
  - Lukking av allmenningen
  - Ressursoppbygging + effektivisering = verdifulle rettigheter

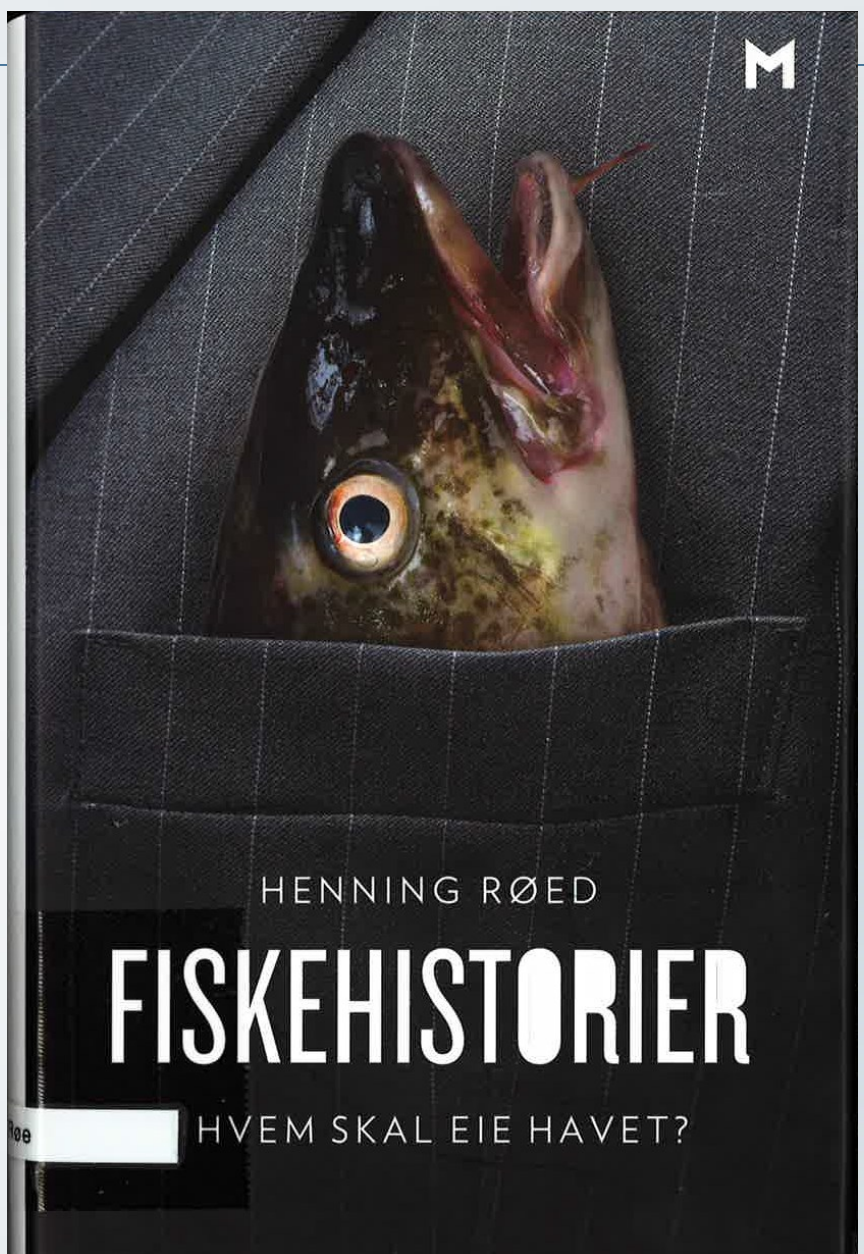
Gunnar Grytås

KVOTEBARONAR

Privat rikdom – utarma fiskevær

M

HENNING RØED

FISKEHISTORIER

HVEM SKAL EIE HAVET?

Ran av kysten

- <http://fiskeribladetfiskaren.no/nyheter/?artikkel=39860>

Hvorfor svekkes legitimitet

- Vanskelige avveiiinger
- De «begunstigede» gikk fra å være motvillige til tilhengere
- Leverer svakere på sosial bærekraft
- Politikerne overrasket av fordelingsvirkningene

Takk for oss

www.nofima.no